

Skatteutskottets yttrande 2021/22:SkU6y

2022 års ekonomiska vårproposition

Till finansutskottet

Skatteutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken i de delar dessa avser skatteutskottets beredningsområde.

I sju avvikande meningar tillstyrker Moderaterna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet, Vänsterpartiet, Kristdemokraterna, Liberalerna och Miljöpartiet de förslag till riktlinjer som lagts fram av respektive parti.

Utskottets överväganden

Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att regeringens riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken godkänns i de delar de avser skatteutskottets beredningsområde och att samtliga motioner med förslag om en annan inriktning avslås.

Jämför avvikande mening 1 (M), 2 (SD), 3 (C), 4 (V), 5 (KD), 6 (L) och 7 (MP).

Regeringen

Det säkerhetspolitiska läget i Europa har drastiskt försämrats. Rysslands invasion av Ukraina är oprovceraad, olaglig och oförsvarlig. Aggressionen är mer än en attack på Ukraina, den är en attack mot varje lands rätt att själv bestämma sin framtid och utgör ett hot mot den europeiska säkerhetsordningen och internationell fred. EU och Sverige har svarat kraftfullt. Regeringens åtgärder omfattar tre områden: stöd till Ukraina, sanktioner mot Ryssland och att stärka Sverige.

Svenska folket har den senaste tiden drabbats av ökade priser, inte minst på livsmedel, drivmedel och energi. Ingen regering kan trovärdigt lova att kompensera dessa prisökningar fullt ut, men för att mildra de ökade prisernas effekter har regeringen presenterat ett åtgärds paket med kompensation för höga priser på el och drivmedel samt sänkt skatt på drivmedel. Utvecklingen visar också enligt regeringen på behovet av att förbättra ekonomin för de pensionärer som har låg allmän pension. Priserna på jordbrukets insatsvaror har också ökat, och det försämrade säkerhetspolitiska läget understryker vikten av en robust svensk livsmedelsproduktion. Regeringen föreslår därför att ett tillfälligt stöd till vissa sektorer inom jordbruket införs, samt tillfälligt sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk.

Sveriges beroende av fossila bränslen är i längden säkerhetspolitiskt och klimatmässigt ohållbart. Nu föreslår regeringen ytterligare åtgärder för att skynda på klimatomställningen, bl.a. en förstärkt miljökompensation för att stärka järnvägens konkurrenskraft och bidra till en överflyttning av gods-transporter från väg till järnväg. Elektrifieringen inom transportsektorn går snabbt, och försäljningen av antalet bilar som är berättigade till klimatbonus har ökat mer än vad som tidigare beräknats. För att bibehålla den höga omställningstakten föreslår regeringen att ytterligare medel skjuts till. Genom bonus malus-systemet främjas bilar med lägre koldioxidutsläpp. För att

minska utsläppen från arbetsresor har regeringen lämnat förslag om att dagens reseavdrag ska ersättas med en avståndsbaserad och färdmedelsneutral skattereduktion, där en högre avståndsgrens föreslås gälla i utpekade storstadskommuner, medan avståndsgrensen är lägre utanför dessa områden.

Samhället ska finnas där för den som drabbas av sjukdom eller arbetslöshet. Skattereduktionen har förstärkts för personer med sjuk- och aktivitetsersättning i syfte att ta bort skillnaden i beskattning av sådan ersättning och arbetsinkomster. Den som blir av med jobbet ska ha ekonomisk trygghet under omställning till ett nytt arbete. Fler behöver omfattas av den trygghet som akassan ger. För att uppmuntra till medlemsanslutning har regeringen föreslagit en skattelättnad på 25 procent av avgiften till arbetslöshetskassorna fr.o.m. den 1 juli 2022.

Regeringen vill fortsätta att stärka pensionärsers ekonomi. Genom regeringens skattesänkningar för pensionärer kommer skillnaden i beskattning av pension och löneinkomst att vara borta 2023.

Regeringen har vidare föreslagit och genomfört flera lagskärpningar, bl.a. för att stärka kvaliteten i folkbokföringen.

Spridningen av covid-19 har inneburit en stor påfrestning och samhället har satts på prov. Sedan regeringen den 1 februari 2020 klassade covid-19 som en samhällsfarlig sjukdom har hela Sverige kraftsamlat. Regeringen och riksdagen har vidtagit ett stort antal åtgärder för att hantera pandemin och dess konsekvenser. Totalt har nästan 600 miljarder kronor skjutits till för att bl.a. värna människors liv, hälsa och möjlighet att försörja sig. Stödåtgärderna har inneburit att konkurser kunnat förhindras, sysselsättningen har hållits uppe, och nedskärningar i välfärden kunnat undvikas. Företag som har drabbats ekonomiskt har fått olika typer av stöd i syfte att övervintra krisen och undvika uppsägningar. Tillfälliga och tidigare lagda skattesänkningar för jobb och företag har genomförts. Kostnaden för att anställa har t.ex. sänkts genom tillfälligt sänkta arbetsgivaravgifter bl.a. för 19–23-åringar. Sänkningen för 19–23-åringar har varit särskilt betydelsefull för företag inom branscher som anställer många unga, och som påverkats av restriktioner samt beteendeförändringar till följd av pandemin, t.ex. hotell- och restaurangbranschen.

De senaste två åren har inneburit en betydande prövning för Sverige och det svenska folket. Nu möter samhället nya utmaningar. Det är även i denna situation avgörande att de åtgärder som vidtas är väl avvägda och hållbara över tid. Det är också viktigt att effekterna inte tillåts slå hårt mot dem som redan har en ekonomiskt svagare ställning i samhället. Sverige ska möta dessa utmaningar med samma kraft och beslutsamhet som hela samhället tillsammans mötte pandemin.

I samband med denna proposition lämnas propositionen Vårändringsbudget för 2022 (prop. 2021/22:99). Regeringen har dessförinnan vid sex tillfällen lämnat extra propositioner med förslag till ändringar i budgeten för 2022.

Moderaterna

I partimotion 2021/22:4727 av Ulf KristerSSon och Elisabeth Svantesson (båda M) föreslås att riksdagen godkänner riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som anförS i motionen.

Motionärerna anför att Sverige är i behov att hitta tillbaka till en ansvarsfull ekonomisk politik som bygger upp en motståndskraft mot kriser samt reformer som leder till att fler kommer i arbete. Med fler sysselsatta ökar välförändet i samhället. Dessutom ökar skatteintäkterna som finansierar rättsväsendet och välförändet.

Sverige behöver enligt motionärerna en politik som fokuserar på att öka arbetsutbudet och säkra en effektiv användning av gemensamma skattemedel. Nivån på skatterna påverkar drivkrafterna till arbete. Fler behöver komma i arbete och samtidigt uppleva att de får valuta för den skatt de betalar. Svenska hushåll behöver få större ekonomiska marginaler.

Skattelättnader – såväl tillfälliga som permanenta – och ekonomiska stödåtgärder kan fortsatt behöva säkras för att hantera hushållens och företagens situation och för att kunna trygga jobben.

Motionärerna vill sänka skatten för de som arbetar – med fokus på låga och medelstora inkomster. Förstärkningen av jobbskatteavdraget innebär att utbytet att gå från bidrag till arbete ökar, också på sikt. Tillsammans med en bidragsreform med bl.a. ett bidrags-tak är sänkta skatter på låga och medelstora inkomster enligt motionärerna en central reform för att knäcka arbetslösheten.

Motionärerna anser att politiken kommande år ska säkra ett åtgärds paket för förbättrade villkor för företag. Nya mål för att förenkla reglerna för företagen måste tas fram, och styra mot minskad administrativ börda och minskade kostnader för landets företag.

Motionärerna anser vidare att höga skatter, krångliga tillståndsprocesser och byråkrati sätter käppar i hjulet för innovation och tillväxt i Sverige. En arbetar- och kunskapsnation som ska vara konkurrenskraftig i en globaliserad värld och världsledande inom innovation och forskning behöver ha ett skattesystem som stöttar entreprenörskap, investeringar, utbildning och ansträngning. Motionärerna vill därför att bolags-, kunskaps- och kapital skatter ska vara konkurrenskraftiga och uppmuntra till investeringar i Sverige.

För att råda bot på de försämrade villkoren att investera i Sverige behöver de politiska prioriteringarna enligt motionärerna kommande år tydligt riktas mot att förbättra villkoren för företagande och skapa förutsättningar för ökad tillväxt. Investeringarna i infrastruktur, utbildning och forskning behöver öka.

Bostadsmarknadens funktionssätt behöver förbättras så att det blir enklare att flytta till jobb och rekrytera personal.

Motionärerna anför att en starkare ekonomi och fler i arbete skapar förutsättningar för högre pensioner. Inget är viktigare för en högre pension än att sysselsättningen, tillväxten och reallönerna ökar. Motionärerna vill att reformer av pensionssystemet ska göras, och skatten för pensionärer ska sänkas ytterligare under nästa mandatperiod.

Motionärerna anför att Moderaterna har gjort viktiga initiativ i riksdagen under våren 2022 för att sänka bränslepriserna, något som nu blir verklighet. Fler insatser behöver dock enligt motionärerna prioriteras framöver för att reducera kostnaderna för att transportera sig med bil.

Motionärerna anför vidare att svenska bensin- och dieselpriiser är på historiskt mycket höga nivåer, vilket ökar pressen på hushållens ekonomi – liksom för de branscher där drivmedel är en stor kostnad. Det beror till stor del på att reduktionsplikten, inblandning av biodrivmedel, lett till högre bränslepriser. Sverige har betydligt högre krav på inblandning än övriga EU-länder. Motionärerna vill därför att reduktionsplikten ska ses över i syfte att reducera de kostnader dagens inblandningskrav medför för den som är beroende av bilen.

Sverigedemokraterna

I partimotion 2021/22:4714 av Jimmie Åkesson och Oscar Sjöstedt (båda SD) föreslås att riksdagen godkänner riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som anförts i motionen.

Vid årsskiftet steg bränslepriserna kraftigt. Sverigedemokraternas uppfattning - att transporter har blivit för dyra - har sedan dess vunnit gehör i riksdagen, vilket är att betrakta som en framgång. Den 1 maj sänktes skatten på bränsle med 1,8 kronor per liter. Denna sänkning består av en permanent sänkning på 50 öre per liter och en temporär sänkning (till den 30 september 2022) på ca 1,35 kronor per liter. Motionärerna vill att denna sänkning ska permanentas och att Sverige bör sträva efter EU:s miniminivå för skatt på bensin och diesel. Den offentligfinansiella effekten på årsbasis skulle bli 12 miljarder kronor. Motionärerna vill att även den s.k. indexuppräkningen ska stoppas.

Motionärerna anför att Sverigedemokraterna har sedan förra mandatperioden drivit på för lägre bränsleskatter för jordbruk och skogsbruk. Det handlar om för Sverige viktiga näringar med långa förädlingskedjor, som bidrar till inkomster och sysselsättning över hela landet. När regeringen temporärt sänker skatten för jord-, skogs- och vattenbruk menar motionärerna att det egentligen är sverigedemokratisk politik. Motionärerna vill att dessa åtgärder ska permanentas för att ge respektive bransch möjlighet att planera för framtiden. Den offentligfinansiella effekten för 2023 skulle bli 330 miljoner kronor.

Reduktionsplikten, inblandning av biodrivmedel, har enligt motionärerna lett till högre bränslepriser. Sverige har betydligt högre krav på inblandning än övriga EU-länder. För diesel innebär reduktionsplikten en kostnadsökning på upp till 5 kronor per liter, men någon exakt siffra kan enligt motionärerna inte fastställas. Motionärerna vill därför att reduktionsplikten kraftigt ska reduceras. En sverigedemokratisk politik skulle sänka priset på diesel med uppskattningsvis 3–4 kronor per liter. För bensin, vars reduktionsplikt är lägre, skulle effekten bli i storleksordningen 1 krona per liter.

Den gradvisa övergången till väderberoende elproduktion har varit problematisk för den svenska elmarknaden. För att underlätta för elkonsumenterna vill motionärerna att skatten på el ska sänkas med 25 procent, vilket skulle innebära en kostnadssänkning på årsbasis på 2 300 kronor för ett genomsnittligt villahushåll. Den offentligfinansiella effekten av en sådan åtgärd skulle bli 6,9 miljarder kronor.

Motionärerna menar att ökade avsättningar till pensionssystemet kommer att vara avgörande för att förbättra pensionerna för framtidens pensionärer. Motionärerna föreslår därför att pensionsavgifterna ska öka från 17,2 till 18,5 procent av bruttoinkomsten genom att den allmänna pensionsavgiften och motsvarande skattereduktion ersätts av höjda pensionsavsättningar på arbetsgivaravgiftssidan. Detta medför att hela pensionsavgiften ges en motsvarande pensionsrätt, till skillnad från i dag där 93 procent av avgiften medför en pensionsrätt. Den slopade skattereduktionen för pensionsavgiften medför att fler personer med låga arbetsinkomster kan få del av jobbskatteavdraget vilket ökar hushållens disponibla inkomst med 0,1 miljarder kronor 2023. Den disponibla inkomsten stärks ytterligare till 12 miljarder kronor 2024 till följd av ökade utbetalningar av inkomstpension. Detta påverkar även kommunsektorn som får ökade skatteintäkter om 6,4 miljarder kronor 2024.

För att få en ökad flexibilitet i pensionssystemet, goda förutsättningar för så många som möjligt att själva kunna påverka och stärka sin ekonomi under hela arbetslivet till den dag man väljer att gå i pension måste incitamenten att spara öka. Motionärerna vill därför införa ett system med samma ålderskategorier som för det individuella pensionssparandet, där det inte sker något skatteavdrag vid själva insättningarna och heller ingen kapitalvinstbeskattning vid försäljning av t.ex. fonder eller aktier. Sparformen ska omfattas av en låg schablonskatt om 15 procent av föregående års statslåneränta, vilket är detsamma som för befintliga tjänstepensioner. För att uppmuntra till privat sparande vill motionärerna även att skatten på investeringssparkontot ska sänkas till 0,75 procent.

Centerpartiet

I partimotion 2021/22:4720 av Annie Lööf m.fl. (C) föreslås att riksdagen godkänner riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som anføres i motionen.

Motionärerna anför att klimat- och energipolitiken måste gå in i en ny fas, där omställningen påskyndas för att understödja Europas oberoende av Ryssland. Skatter och incitament, infrastruktur, tillståndprocesser m.m. måste enligt motionärerna anpassas snarast.

Motionärerna anför vidare att mer än en tredjedel av Sveriges energianvändning kommer från bioenergi. Biogas är både fossilfri och resurseffektiv eftersom den framställs från bl.a. gödsel och matavfall och är ett viktigt alternativ för att ersätta naturgasen. För att bl.a. öka produktionen av biogas

föreslår motionärerna att skatten på biooljor för elproduktion och uppvärmning ska slopas.

Solel är billigt att installera och går att bygga på allt från glesbygdens fält och lador, till tak i Stockholms mest tätbebyggda områden. Det är också enligt motionärerna en energikälla som privatpersoner snabbt, enkelt och billigt kan bidra med på egen hand. För att öka elproduktionen från sol vill motionärerna att skatten på produktion av solel för eget bruk ska avskaffas och att reglerna för flerfamiljshus ska reformeras.

För att det svenska jordbruket ska klara dagens kostnadskris för att trygga Sveriges självförsörjning på livsmedel och för att villkoren för att bo och verka på landsbygden ska förbättras måste skatter och stöd enligt motionärerna skyndsamt anpassas.

För att öka möjligheterna för människor att bo och verka i hela landet, minska skattebortfallet och öka incitamenten att resa klimatsmart föreslår motionärerna att reseavdraget ska reformeras. Reseavdraget bör bli ett färdmedelsneutralt, avståndsbaserat system med stort landsbygdsfokus. Reduktionen ska enligt motionärerna uppgå till 80 öre per kilometer och taket höjas till 15 mil enkel väg.

I enlighet med ett avtal mellan Centerpartiet och regeringen och med ett brett stöd i riksdagen ska akuta stödpaket för Sveriges bönder på totalt 3,2 miljarder kronor skyndsamt genomföras. Stödpaketet innefattar bl.a. ett retroaktivt borttagande av all skatt på diesel i gröna näringar från den 1 januari 2022 fram till den 1 juli 2023.

Motionärerna föreslår att en regionaliserad fastighetskatt för industri- och elproducerande fastigheter ska införas.

För Centerpartiet är det nödvändigt att de som är beroende av bilen på landsbygden inte drabbas kortsiktigt av hela den prischock som kriget i Ukraina skapat. För att motverka de höga drivmedelspriserna, samtidigt som en fortsatt omställning av fordonsflottan uppmuntras, föreslår motionärerna att koldioxidskatten på biodrivmedel helt tas bort. Att slopa skatten på de förnybara drivmedlen skulle innebära cirka 1,3 kronor lägre pris per liter diesel och 0,4 kronor lägre pris per liter bensen. Den offentligfinansiella kostnaden uppskattas till cirka 6,7 miljarder kronor på årsbasis.

Motionärerna anför att svenskt jordbruk och fiske befinner sig i en akut kris. Priset på viktiga insatsvaror, som t.ex. bränsle, energi och gödsel, har stigit dramatiskt, i vissa fall mångdubblats. Centerpartiet har säkrat ett parlamentariskt stöd för ett paket i Vårändringsbudgeten för 2022. I paketet ingår en fördubblad återbetalning av dieselskatten för Sveriges bönder, som väntas medföra ca 800 miljoner kronor i lägre skatteintäkter. Centerpartiet har nu förhandlat fram ett andra stödpaket där återbetalningen av diesel ökas maximalt. Det görs retroaktivt från den 1 januari 2022 och väntas medföra minskade skatteintäkter om cirka 400 miljoner kronor.

Motionärerna vill värna och utveckla RUT-avdraget.

Motionärerna vill också införa av en ny och enkel företagsform för mikroföretag, som gör det möjligt att enkelt pröva sin affärsidé.

Motionärerna vill också se förenklade skatteregler för de med enskild firma och stärka myndigheters och regeringskansliets arbete med regelförenkling.

Vänsterpartiet

I partimotion 2021/22:4707 av Nooshi Dadgostar (V) föreslås att riksdagen godkänner riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som anförs i motionen.

Rysslands invasion av Ukraina orsakar enormt mänskligt lidande. Kriget bidrar också till stor osäkerhet i den globala ekonomin, med inbyggda risker för redan utsatta länder. Kriget får även återverkningar i Sverige och en tydlig effekt är den snabba ökningen av energi-, drivmedels- och livsmedelspriser. Vänsterpartiet värnar de svenska hushållens ekonomi och har därför under våren föreslagit att hushållen ska skyddas mot prischocker på energi, bensin- och diesel.

Motionärerna anför vidare att Sverige har gått från att vara ett av de länder vars skattesystem omfördelar mest till att ha det minst omfördelande skattesystemet inom EU:s kärnländer. Sverige är ett av få OECD-länder som varken har en förmögenhetsskatt, arvs- och gåvoskatt eller en fastighetsskatt som är kopplad till bostadens fulla värde.

Motionärerna anför att forskningen inte har något entydigt svar på hur starkt det eventuella sambandet mellan skatter och sysselsättning är i Sverige. Det enda som är helt säkert enligt motionärerna är att skattesänkningar leder till minskade skatteintäkter. Flertalet skattesänkningar har också tydligt bidragit till ökade inkomstskillnader. Enligt motionärerna behöver en politik för hållbar tillväxt, ökad jämlikhet och full sysselsättning understödjas av en hög kvalitet i välfärdstjänster och effektiva försäkringssystem. Skatterna fyller i detta hänseende flera viktiga funktioner och ska vara en stabil finansiering av offentliga investeringar, utbildning och en aktiv arbetsmarknads- och näringspolitik.

Principen om att förorenaren betalar för sin miljöpåverkan har länge varit och bör fortsatt vara ett riktmärke i den svenska miljö- och klimatpolitiken. Skatter är därför enligt motionärerna även fortsättningsvis ett centralt styrmedel i klimatpolitiken. Vänsterpartiet söker mandat för att inleda arbetet med en genomgripande skattereform som ska skapa ett enhetligt, rättvist och legitimt skattesystem som kan bidra till en långsiktig finansiering av välfärden.

Motionärerna vill höja inbetalningarna till pensionssystemet från dagens 17,21 procent till 18,5 procent av bruttolönnen upp till intjänandetaket. Höjningen föreslås göras genom att den allmänna pensionsavgiften (som uppgår till 7 procent) växlas mot en höjning av ålderspensionsavgiften. Det skatteavdrag som kompenserar för den allmänna pensionsavgiften kan samtidigt slopas. Avskaffandet av det skatteavdrag som kompenserar för den allmänna pensionsavgiften ökar enligt motionärerna utrymmet för andra skatteavdrag för personer med låga inkomster. Det leder därmed till att fler personer med låga inkomster omfattas av jobbskatteavdragen.

Kristdemokraterna

I partimotion 2021/22:4716 av Ebba Busch m.fl. (KD) föreslås att riksdagen godkänner riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som anförs i motionen.

Motionärerna anför att Sverige är i behov att hitta tillbaka till en ansvarsfull ekonomisk politik som bygger upp en motståndskraft mot kriser samt reformer som leder till att fler kommer i arbete. Med fler sysselsatta ökar välbståndet i samhället. Dessutom ökar skatteintäkterna som finansierar rättsväsendet och välfärden.

Sverige behöver enligt motionärerna en politik som fokuserar på att öka arbetsutbudet och säkra en effektiv användning av gemensamma skattemedel. Nivån på skatterna påverkar drivkrafterna till arbete. Fler behöver komma i arbete och samtidigt uppleva att de får valuta för den skatt de betalar. Svenska hushåll behöver få större ekonomiska marginaler.

Motionärerna anser att politiken kommande år ska säkra ett åtgärds paket för förbättrade villkor för företag. Nya mål för att förenkla reglerna för företagen måste tas fram, och styra mot minskad administrativ börda och minskade kostnader för landets företag.

För att råda bot på de försämrade villkoren att investera i Sverige behöver de politiska prioriteringarna enligt motionärerna kommande år tydligt riktas mot att förbättra villkoren för företagande och skapa förutsättningar för ökad tillväxt. Investeringarna i infrastruktur, utbildning och forskning behöver öka.

Bostadsmarknadens funktionssätt behöver förbättras så att det blir enklare att flytta till jobb och rekrytera personal.

Motionärerna anför att en starkare ekonomi och fler i arbete skapar förutsättningar för högre pensioner. Inget är viktigare för en högre pension än att sysselsättningen, tillväxten och reallönerna ökar. Motionärerna vill att reformer av pensionssystemet ska göras, och skatten för pensionärer ska sänkas ytterligare under nästa mandatperiod.

Motionärerna anför att viktiga åtgärder vidtagits på initiativ från partierna i riksdagen under våren 2022 för att sänka bränslepriserna, något som nu blir verklighet. Fler insatser behöver dock enligt motionärerna prioriteras framöver för att reducera kostnaderna för att transportera sig med bil.

Kristdemokraterna har krävt tillfälligt slopad energiskatt på diesel och bensin och nu har priset vid pump sänkts med 1,80 kronor. Men motionärerna vill mer. Motionärerna vill dels driva på i EU för möjligheten att tillfälligt sänka med mer än vad energiskattedirektivet medger, dels se sänkt reduktionsplikt; utsläppsreduktion genom inblandning av biobränsle. Det mycket höga priset på biobränsle påverkar svenska konsumenter särskilt mycket eftersom regeringen genomdrivit ett krav på inblandning som går betydligt längre än vad EU har som mål. Motionärerna har också drivit på för - och fått igenom - en skattebefrielse av dieselanvändningen för jordbruk, skogsbruk och fiske som kommer att gälla retroaktivt från årsskiftet.

De höga elpriserna drabbar landsbygden särskilt hårt. Kristdemokraterna har under vintern krävt nedsättningar av energiskatten på el för att dämpa den exceptionella elprisuppgången, i framför allt södra och mellersta Sverige.

Motionärerna vill införa en ”stötdämpare” för energiskatten på el så att den sänks med 10 öre per kWh så länge som elpriserna överstiger snittet för föregående 24 månader. När priserna faller tillbaka under denna nivå kan skatten återgå till den ordinarie nivån. På detta sätt dämpas effekten av tillfälliga pristoppar, och om prisökningarna visar sig vara långvariga får hushållen mer tid att förbereda sig.

Hushållen bör också enligt motionärerna ges möjlighet att påverka sina egna elräkningar. De hushåll som ersätter direktverkande el med en mer energieffektiv värmelösning, såsom fjärrvärme eller värmepump, bör få ta del av den befintliga skattereduktionen för grön teknik.

Motionärerna anför vidare att lägre skatt på låga inkomster är en central del för att fler ska få egen lön och en arbetsgemenskap. Höjd status för egen försörjning bidrar även till att stävja det utanförskap som utgör kriminalitetens grogrund. I takt med att ekonomin tillåter, bör skatten på att arbeta enligt motionärerna kunna sänkas under kommande år – framför allt på låga och medelstora inkomster.

Motionärerna anser att höga skatter, krångliga tillståndprocesser och byråkrati sätter käppar i hjulet för innovation och tillväxt i Sverige. En arbetar- och kunskapsnation som ska vara konkurrenskraftig i en globaliserad värld och världsledande inom innovation och forskning behöver ha ett skattesystem som stöttar entreprenörskap, investeringar, utbildning och ansträngning. Motionärerna vill därför att bolags-, kunskaps- och kapitalskatter ska vara konkurrenskraftiga och uppmuntra till investeringar i Sverige.

För många som befinner sig långt från arbetsmarknaden är den ekonomiska vinsten av att ta ett arbete alltför låg. Detta gäller inte minst om det är en deltidstjänst som man först blir erbjuden. Motionärerna vill därför att personer, som kommer från långvarig arbetslöshet eller sjukskrivning, ska få dubbelt jobbskatteavdrag under en tid. Det ökar kraftigt utbytet av eget arbete, och är en kostnadseffektiv åtgärd eftersom den är riktad till grupper som möter höga marginaleffekter av eget arbete. Det dubbla jobbskatteavdraget bör också enligt motionärerna ges till alla unga upp till 23 år som omfattas av arbetsmarknadspolitiska åtgärder och för nyanlända under de första fem åren i Sverige.

För att studerande ska stimuleras till att ta sin examen och snabbt komma i arbete föreslår motionärerna att en examensbonus ska inrättas i form av ett fördubblat jobbskatteavdrag för de som tar en akademisk examen före sin 25-årsdag. Den extra skattelättnaden ska gälla i två år efter examen.

Motionärerna vill också underlätta ytterligare för äldre att arbeta. De menar att de av erfarenhet vet att skattelättnader för den enskilde i kombination med nedsatt arbetsgivaravgift kan vara effektivt – som i fallet med dubbelt jobbskatteavdrag för de över 65 år i kombination med lägre arbetsgivaravgifter. Motionärerna föreslår därför att det förhöjda jobbskatteavdraget ska höjas med

37 procent från 69 års ålder, vilket innebär att en arbetande 69-åring får upp till 925 kronor per månad mer efter skatt.

Liberalerna

I partimotion 2021/22:4725 av Johan Pehrson m.fl. (L) föreslås att riksdagen godkänner riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som anförs i motionen.

Motionärerna anför att den ekonomiska politiken här och nu behöver stå redo att hantera eventuella effekter av den stegrande kostnadskris som förstärks av Rysslands invasion av Ukraina, och skapa förutsättningar för att öka hushållens och företagens motståndskraft. För att hantera hushållens och företagens situation och för att kunna trygga jobben menar motionärerna att skattelättnader – såväl tillfälliga som permanenta – och ekonomiska stödåtgärder fortsatt kan behöva säkras.

Motionärerna anför vidare att Sverige behöver en politik som fokuserar på att öka arbetsutbudet och säkra en effektiv användning av gemensamma skattemedel. Nivån på skatterna påverkar drivkrafterna till arbete. Fler behöver komma i arbete och samtidigt uppleva att de får valuta för den skatt de betalar. Svenska hushåll behöver få större ekonomiska marginaler.

Motionärerna anser att politiken kommande år ska säkra ett åtgärds paket för förbättrade villkor för företag. Nya mål för att förenkla reglerna för företagen måste tas fram, och styra mot minskad administrativ börda och minskade kostnader för landets företag. Motionärerna vill vidare tillsätta en förenklingsutredning för de små och mindre företagen. I den behöver bl.a. systemet med personalliggare ses över, schablonbeskattning för mindre företag utredas och den totala regelbördan minska.

För att råda bot på de försämrade villkoren att investera i Sverige behöver de politiska prioriteringarna enligt motionärerna tydligt riktas mot att förbättra villkoren för företagande och skapa förutsättningar för ökad tillväxt de kommande åren. Investeringarna i infrastruktur, utbildning och forskning behöver öka.

Motionärerna vill att bostadsmarknadens funktionssätt ska förbättras så att det blir enklare att flytta till jobb och rekrytera personal.

Motionärerna anför att en starkare ekonomi och fler i arbete skapar förutsättningar för högre pensioner. Inget är viktigare för en högre pension än att sysselsättningen, tillväxten och reallönerna ökar. Motionärerna vill att reformer av pensionssystemet ska göras, och skatten för pensionärer ska sänkas ytterligare under nästa mandatperiod.

Motionärerna anför att viktiga åtgärder vidtagits på initiativ från partierna i riksdagen under våren 2022 för att sänka bränslepriserna, något som nu blir verklighet. Fler insatser behöver dock enligt motionärerna prioriteras framöver för att reducera kostnaderna för att transportera sig med bil.

Utöver detta har även reduktionsplikten, inblandning av biodrivmedel, lett till högre bränslepriser. Sverige har betydligt högre krav på inblandning än

övriga EU-länder. Detta gäller i synnerhet diesel, där inblandningen är som störst. Motionärerna vill därför att reduktionsplikten ska ses över i syfte att reducera de kostnader som dagens inblandningskrav medför för den som är beroende av bilen.

Motionärerna anför vidare att lägre skatt på låga inkomster är en central del för att fler ska få egen lön och en arbetsgemenskap. Höjd status för egen försörjning bidrar även till att stävja det utanförskap som utgör kriminalitetens grogrund. I takt med att ekonomin tillåter, bör skatten på att arbeta enligt motionärerna kunna sänkas under kommande år – framför allt på låga och medelstora inkomster. Det måste löna sig att arbeta i förhållande till att leva på bidrag. Motionärerna föreslår därför en riktad skattesänkning genom att principen ”hälften kvar” införs för den som lämnar försörjningsstöd för arbete. Genom att den s.k. jobbstimulansen utvidgas från dagens 25 procent till 50 procent kan en person med försörjningsstöd under två år få behålla mer av en inkomstökning. Utöver det föreslår motionärerna ytterligare ett jobbskatteavdrag, som låter vanliga löntagare behålla 1 000 kronor mer i månaden.

Motionärerna anser att höga skatter, krångliga tillståndsprcesser och byråkrati sätter käppar i hjulet för innovation och tillväxt i Sverige. En arbetar- och kunskapsnation som ska vara konkurrenskraftig i en globaliserad värld och världsledande inom innovation och forskning behöver ha ett skattesystem som stöttar entreprenörskap, investeringar, utbildning och ansträngning. Motionärerna vill därför att bolags-, kunskaps- och kapitalsskatter ska vara konkurrenskraftiga och uppmuntra till investeringar i Sverige.

Motionärerna anser att Sverige ligger långt framme i digitaliseringen och har varit grogrund för flera av världens mest framgångsrika företag inom teknikområdet. Motionärerna menar dock att vi behöver återta ledartröjan i teknisk innovation och ser ett behov av att förändra optionsbeskattningen så att den blir internationellt konkurrenskraftig. Även en sänkning av den s.k. expertskattens nivå för utländska nyckelmedarbetare är nödvändig för att kunna locka fler talanger och entreprenörer till Sverige. Ett förbättrat regelverk för små- och fåmansföretag är, och förblir, en prioriterad liberal skattefråga.

Enligt motionärerna medför ett eget sparkapital frihet, möjligheter och trygghet. Den som har en egen ekonomisk buffert står friare att byta jobb, starta företag, flytta eller lämna ett destruktivt förhållande. Det är därför självklart för motionärerna att alla svenskar ska kunna spara mer utan att behöva betala skatt på avkastningen. Motionärerna vill därför genomföra en kraftig reform av den nuvarande ISK-beskattningen för att ytterligare stärka människors möjligheter att spara. De första 300 000 kronorna som sparas på kontot ska vara skattefria, och golvet på 1,25 procent ska slopas helt.

Det bör också enligt motionärerna vara möjligt för aktörer som är ålagda att betala koldioxidskatt att köpa negativa utsläpp. Kostnaden för de negativa utsläppen ska kunna dras av från skatteinbetalningen och den överskjutande delen av skatten ska fortfarande betalas. Detta är enligt motionärerna kostnadsneutralt för den enskilde aktören, men utsläppen kommer att försvinna.

Motionärerna anser att den skatt på plastpåsar som regeringen har infört är ett misslyckande och föreslår att skatten ska avskaffas. Motionärerna har länge argumenterat för en skatt på jungfrulig plast från fossil olja.

Miljöpartiet

I partimotion 2021/22:4723 av per Bolund m.fl. (MP) föreslås att riksdagen godkänner riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som anförs i motionen.

Motionärerna vill ha ett skattesystem som fasar ut allt som är dåligt för miljön, men behåller en stabil skattebas för att finansiera den gemensamma välfärden och samhällsservicen. Det som är bra ska ha låg skatt eller subventioneras, det som är dåligt ska ha hög skatt. Det som är riktigt dåligt ska enligt motionärerna vara förbjudet. Skattesystemet måste ha som mål att uppnå långsiktig hållbarhet och bidra till att priset för olika alternativ sänder en tydlig signal om vad som är hållbart och i vilken riktning vi är på väg. Motionärerna vill därför införa mer skattepolitik som styr om mot hållbarhet och låga utsläpp. Under de senaste tio åren har Miljöpartiet lagt grunden för många sådana system, såsom gröna skatter och cirkulära skattereduktioner. Dessa system vill motionärerna utöka.

Motionärerna anför att det är en hörnsten i den svenska klimatpolitiken att hålla priset på utsläpp högt. Regeringen har dock utan hänsyn till klimatet sänkt priset på bränsle, i stället för att rikta stöd till de grupper som drabbas hårt när priserna stiger.

Enligt motionärerna drabbas landsbygden hårt av ökade el- och bränslepriser eftersom man i regel behöver köra längre och bor både större och utanför fjärrvärmenäten. För att underlätta livet på landsbygden har motionärerna därför föreslagit ett engångsbidrag till alla boende i stödområde 1, 2 och 3 och en utökning av den generella sänkning av inkomstskatten som regeringen införde för stödområde 1 och 2.

Motionärerna anför vidare att en annan grupp som drabbas hårt när priserna stiger är de som redan lever med små marginaler bl.a. många ensamstående föräldrar och deras barn, pensionärer, studenter och människor som erhåller sjuk- och aktivitetsersättning. De som har lägre inkomster lägger större andel av sin inkomst på mat. För att skapa lite mer andrum i privatekonomin föreslår motionärerna en tillfällig sänkning av matmomsen.

Motionärerna vill genom ett skatteavdrag för utbildningskostnaden möjliggöra för företagen att i högre grad än i dag erbjuda kompetensutveckling till sina medarbetare.

Motionärerna vill skapa fler incitament för arbetsgivare som tar ett stort socialt ansvar genom att anställa personer som står långt bort från arbetsmarknaden eller som av andra skäl behöver en ny chans. För att minska rekryteringen till kriminella gäng och hålla personer som suttit i fängelse borta från kriminalitet vill motionärerna belöna arbetsgivare som anställer personer som behöver en ny chans med lägre beskattning.

Enligt motionärerna måste skyddet av åkermarken mot exploatering öka. Motionärerna föreslår därför att en bekämpningsmedelsskatt som är differentierad utifrån farlighet bör införas. En sådan skatt kommer att styra både mot minskad användning och mot att bättre preparat används.

Under Miljöpartiets tid i regeringen genomfördes en skattesänkning för alla boende i glesbygd. Motionärerna vill utvidga denna skattesänkning till 4 000 kronor per person och år för personer boende i stödområde 1 och 2. Motionärerna vill också att landsbygden ska ha skattemässiga fördelar för att ställa om transportsektorn.

De ekonomiska klyftorna i Sverige har enligt motionärerna ökat under flera decennier. Den utvecklingen vill motionärerna stoppa och skattesystemet spelar här en nyckelroll. Motionärerna vill att den som tjänar mer och äger mer också ska betala mer i skatt. Motionärerna vill därför utreda en skattemodell där tillgångar slås samman och beskattas progressivt, en s.k. boxmodell och att grundavdraget ska höjas. Motionärerna vill också se en större progressivitet i kapitalskatterna.

När Moderaterna, Kristdemokraternas och Sverigedemokraternas budgetalternativ i riksdagen vann gehör togs skillnaden i beskattning mellan inkomster på arbete och sjuk- och aktivitetsersättning, den s.k. funkisskatten, bort. Samtidigt infördes dock ett jobbskatteavdrag som inte innefattade funktionsnedsatta, vilket innebär att den s.k. funkisskatten finns kvar. Motionärerna har sedan länge drivit att skillnad i skatt inte ska bero på omständigheter du har svårt att påverka, utan utgå från hur mycket du tjänar. Motionärerna vill därför ta bort den orättvisa skatteklyftan som uppstått igen.

I breda överenskommelser rustar vi nu upp Sveriges militära och civila försvar. För att inte det ska gå ut över de helt nödvändiga satsningar som måste göras på såväl klimat, miljö och välfärdsområdet vill motionärerna införa en beredskapsskatt som betalar den upprustning som nu i snabb takt ska genomföras.

Motionärerna anför vidare att måste vi bli mer transporteffektiva om vi ska nå våra klimat- och miljömål. Det ska vara billigare att ta sig till jobbet med kollektivtrafik än bil. Enligt motionärerna har dock priserna i kollektivtrafiken ökat mer än bränslepriserna de senaste åren. Motionärerna vill därför att kollektivtrafikkort ska undantas från förmånsbeskattning.

Kulturskapares ekonomiska och sociala villkor behöver förbättras och upphovsrätten moderniseras. Villkoren för kreativa och kulturella näringar behöver stärkas och kulturens finansiering breddas och stärkas. Miljöpartiet vill införa möjlighet till avdrag för investeringar i och sponsring av kultur.

Utskottets ställningstagande

Skattepolitiken ska säkra stabila skatteintäkter och skapa förutsättningar för en hållbar tillväxt och en hög sysselsättning. Utskottet konstaterar även i år att spridningen av coronaviruset som orsakar sjukdomen covid-19 har fått mycket stora konsekvenser för det svenska samhället och den ekonomiska tillväxten,

och att effekterna av detta har förstärkts av Rysslands invasion av Ukraina i form av bl.a. höjda priser på energi, bränslen och livsmedel.

Riksdagen har ställt sig bakom de förslag till åtgärder som regeringen i flera extra ändringsbudgetar har lämnat mot de ekonomiska verkningarna av coronaviruset som orsakar sjukdomen covid-19, samt ett åtgärds paket med bl.a. sänkt skatt på drivmedel.

Eftersom utskottet delar regeringens bedömningar tillstyrker utskottet regeringens riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken i de delar som avser utskottets beredningsområde.

Utskottet avstyrker partimotionerna 2021/22:4727 (M), 2021/22:4714 (SD), 2021/22:4720 (C), 2021/22:4707 (V), 2021/22:4716 (KD) och 2021/22:4725 (L), 2021/22:4723 (MP) i de delar som är aktuella nu

Stockholm den 31 maj 2022

På skatteutskottets vägnar

Jörgen Hellman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jörgen Hellman (S), Per Åsling (C), Niklas Wykman (M), Helena Bouveng (M), Ulla Andersson (V), David Lång (SD), Patrik Lundqvist (S), Hampus Hagman (KD), Gulan Avci (L), Anne Oskarsson (SD), Lorentz Tovatt (MP), Kjell Jansson (M), Jasmin Farid (M), Johnny Skalin (SD), Anders Österberg (S) och Ingela Nylund Watz (S).

Avvikande meningar

1. Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken (M)

Niklas Wykman (M), Helena Bouveng (M), Kjell Jansson (M) och Jasmin Farid (M) anför:

Sverige är i behov att hitta tillbaka till en ansvarsfull ekonomisk politik som bygger upp en motståndskraft mot kriser samt reformer som leder till att fler kommer i arbete. Med fler sysselsatta ökar välbståndet i samhället. Dessutom ökar skatteintäkterna som finansierar rättsväsendet och välfärden.

Sverige behöver en politik som fokuserar på att öka arbetsutbudet och säkra en effektiv användning av gemensamma skattemedel. Nivån på skatterna påverkar drivkrafterna till arbete. Fler behöver komma i arbete och samtidigt uppleva att de får valuta för den skatt de betalar. Svenska hushåll behöver få större ekonomiska marginaler.

Skattelättnader – såväl tillfälliga som permanenta – och ekonomiska stödåtgärder kan fortsatt behöva säkras för att hantera hushållens och företagens situation och för att kunna trygga jobben.

Vi vill sänka skatten för de som arbetar – med fokus på låga och medelstora inkomster. Vi gör det för att det är rätt; det ökar sysselsättningen, och det är rättvist att ansträngning lönar sig. Förstärkningen av jobbskatteavdraget innebär att utbytet att gå från bidrag till arbete ökar, också på sikt. Tillsammans med en bidragsreform med bl.a. ett bidragstak är sänkta skatter på låga och medelstora inkomster en central reform för att knäcka arbetslösheten.

Under kommande år ska vi ta fram och genomföra ett åtgärds paket för förbättrade villkor för företag. Nya mål för att förenkla reglerna för företagen måste tas fram, och styra mot minskad administrativ börda och minskade kostnader för landets företag.

Höga skatter, krångliga tillståndsprocesser och byråkrati sätter käppar i hjulet för innovation och tillväxt i Sverige. En arbetar- och kunskapsnation som ska vara konkurrenskraftig i en globaliserad värld och världsledande inom innovation och forskning behöver ha ett skattesystem som stöttar entreprenörskap, investeringar, utbildning och ansträngning. Vi vill därför att bolags-, kunskaps- och kapital skatter ska vara konkurrenskraftiga och uppmuntra till investeringar i Sverige.

För att råda bot på de försämrade villkoren att investera i Sverige behöver de politiska prioriteringarna under kommande år tydligt riktas mot att förbättra villkoren för företagande och skapa förutsättningar för ökad tillväxt. Investeringarna i infrastruktur, utbildning och forskning behöver öka.

Bostadsmarknadens funktionssätt behöver förbättras så att det blir enklare att flytta till jobb och rekrytera personal.

En starkare ekonomi och fler i arbete skapar förutsättningar för högre pensioner och inget är viktigare för en högre pension än att sysselsättningen,

tillväxten och reallönerna ökar. Vi vill att reformer av pensionssystemet ska göras, och skatten för pensionärer ska sänkas ytterligare under nästa mandatperiod.

Moderaterna har gjort viktiga initiativ i riksdagen under våren 2022 för att sänka bränslepriserna, något som nu blir verklighet. Fler insatser behöver dock prioriteras framöver för att reducera kostnaderna för att transportera sig med bil. Svenska bensin- och dieselpriiser är på historiskt mycket höga nivåer, vilket ökar pressen på hushållens ekonomi – liksom för de branscher där drivmedel är en stor kostnad. Det beror till stor del på att reduktionsplikten, inblandning av biodrivmedel, lett till högre bränslepriser. Sverige har betydligt högre krav på inblandning än övriga EU-länder. Vi vill därför att reduktionsplikten ska ses över i syfte att reducera de kostnader dagens inblandningskrav medför för den som är beroende av bilen.

Vi tillstyrker att Moderaternas riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken godkänns i de delar dessa berör skattepolitiken.

2. Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken (SD)

David Lång (SD), Anne Oskarsson (SD) och Johnny Skalin (SD) anför:

Vid årsskiftet steg bränslepriserna kraftigt. Vår uppfattning - att transporter har blivit för dyra - har sedan dess vunnit gehör i riksdagen, vilket är att betrakta som en framgång. Den 1 maj sänktes skatten på bränsle med 1,8 kronor per liter. Denna sänkning består av en permanent sänkning på 50 öre per liter och en temporär sänkning till den 30 september 2022 på ca 1,35 kronor per liter. Vi vill att denna sänkning ska permanentas och att Sverige bör sträva efter EU:s miniminivå för skatt på bensin och diesel. Den offentligfinansiella effekten på årsbasis skulle bli 12 miljarder kronor. Vi vill att även den s.k. indexuppräknings ska stoppas.

Sverigedemokraterna har sedan förra mandatperioden drivit på för lägre bränsleskatter för jordbruk och skogsbruk. Det handlar om för Sverige viktiga näringar med långa förädlingskedjor, som bidrar till inkomster och sysselsättning över hela landet. När regeringen temporärt sänker skatten för jord-, skogs- och vattenbruk menar vi att det egentligen är sverigedemokratisk politik. Vi vill att dessa åtgärder ska permanentas för att ge respektive bransch möjlighet att planera för framtiden. Den offentligfinansiella effekten av detta skulle bli 330 miljoner kronor för 2023.

Reduktionsplikten har lett till högre bränslepriser. Sverige har betydligt högre krav på inblandning än övriga EU-länder. För diesel innebär reduktionsplikten en kostnadsökning på upp till 5 kronor per liter, men någon exakt siffra kan inte fastställas. Vi vill därför att reduktionsplikten kraftigt ska reduceras. En sverigedemokratisk politik skulle sänka priset på diesel med uppskattningsvis 3–4 kronor per liter. För bensin, vars reduktionsplikt är lägre, skulle effekten bli i storleksordningen 1 krona per liter.

Den gradvisa övergången till väderberoende elproduktion har varit problematisk för den svenska elmarknaden. För att underlätta för elkonsumenterna vill vi att skatten på el ska sänkas med 25 procent, vilket skulle innebära en kostnadssänkning på årsbasis på 2 300 kronor för ett genomsnittligt villa-hushåll. Den offentligfinansiella effekten av en sådan åtgärd skulle bli 6,9 miljarder kronor.

Vi menar att ökade avsättningar till pensionssystemet kommer att vara avgörande för att förbättra pensionerna för framtidens pensionärer. Sverigedemokraterna föreslår därför att pensionsavgifterna ska öka från 17,2 till 18,5 procent av bruttointkomsten genom att den allmänna pensionsavgiften och motsvarande skattereduktion ersätts av höjda pensionsavsättningar på arbetsgivaravgiftssidan. Detta medför att hela pensionsavgiften ges en motsvarande pensionsrätt, till skillnad från i dag där 93 procent av avgiften medför en pensionsrätt. Den slopade skattereduktionen för pensionsavgiften medför att fler personer med låga arbetsinkomster kan få del av jobbskatteavdraget vilket ökar hushållens disponibla inkomst med 0,1 miljarder kronor 2023. Den disponibla inkomsten stärks ytterligare till 12 miljarder kronor 2024 till följd av ökade utbetalningar av inkomstpension.

Incitamenten att spara måste öka för att få en ökad flexibilitet i pensions-systemet och för att skapa goda förutsättningar för så många som möjligt att själva kunna påverka och stärka sin ekonomi under hela arbetslivet till den dag man väljer att gå i pension. Vi vill därför införa en sparform med samma ålderskategorier som för det individuella pensionssparandet, där det inte sker något skatteavdrag vid själva insättningarna och heller ingen kapitalvinst-beskattnings vid försäljning av t.ex. fonder eller aktier. Sparformen ska omfattas av en låg schablonskatt om 15 procent av föregående års statslåne-ränta, vilket är detsamma som för befintliga tjänstepensioner. För att uppmuntra till privat sparande vill vi även att skatten på investeringssparkontot ska sänkas till 0,75 procent.

Vi tillstyrker att Sverigedemokraternas riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken godkänns i de delar dessa berör skattepolitiken.

3. Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken (C)

Per Åsling (C) anför:

Klimat- och energipolitiken måste gå in i en ny fas, där omställningen påskyndas för att understödja Europas oberoende av Ryssland. Skatter och incitament, infrastruktur, tillståndprocesser m.m. måste anpassas snarast.

Mer än en tredjedel av Sveriges energianvändning kommer från bioenergi. Biogas är både fossilfri och resurseffektiv eftersom den framställs från bl.a. gödsel och matavfall och är ett viktigt alternativ för att ersätta naturgasen. För att bl.a. öka produktionen av biogas föreslår Centerpartiet att skatten på biooljor för elproduktion och uppvärmning ska slopas.

Solel är billigt att installera och går att bygga på allt från glesbygdens fält och lador, till tak i Stockholms mest tätbebyggda områden. Det är också en energikälla som privatpersoner snabbt, enkelt och billigt kan bidra med på egen hand. För att öka elproduktionen från sol vill jag och mitt parti att skatten på produktion av solel för eget bruk ska avskaffas och att reglerna för flerfamiljshus ska reformeras.

För att det svenska jordbruket ska klara dagens kostnadskris för att trygga Sveriges självförsörjning på livsmedel och för att villkoren för att bo och verka på landsbygden ska förbättras måste skatter och stöd skyndsamt anpassas.

För att öka möjligheterna för människor att bo och verka i hela landet, minska skattebortfallet och öka incitamenten att resa klimatsmart föreslår Centerpartiet att reseavdraget ska reformeras. Reseavdraget bör bli ett färdmedelsneutralt, avståndsbaseerat system med stort landsbygdsfokus. Reduktionen ska enligt motionärerna uppgå till 80 öre per kilometer och taket höjas till 15 mil enkel väg.

I enlighet med ett avtal mellan Centerpartiet och regeringen och med ett brett stöd i riksdagen ska akuta stödpaket för Sveriges bönder på totalt 3,2 miljarder kronor skyndsamt genomföras. Stödpaketet innefattar bl.a. ett retroaktivt borttagande av all skatt på diesel i gröna näringar från den 1 januari 2022 fram till den 1 juli 2023.

Centerpartiet föreslår att en regionaliserad fastighetskatt för industri- och elproducerande fastigheter ska införas.

För Centerpartiet är det nödvändigt att de som är beroende av bilen på landsbygden inte drabbas kortsiktigt av hela den prischock som kriget i Ukraina skapat. För att motverka de höga drivmedelspriserna, samtidigt som en fortsatt omställning av fordonsflottan uppmuntras, bör koldioxidskatten på biodrivmedel helt tas bort. Att slopa skatten på de förnybara drivmedlen skulle innebära cirka 1,3 kronor lägre pris per liter diesel och 0,4 kronor lägre pris per liter bensin. Den offentligfinansiella kostnaden uppskattas till cirka 6,7 miljarder kronor på årsbasis.

Svenskt jordbruk och fiske befinner sig i en akut kris. Priset på viktiga insatsvaror, som t.ex. bränsle, energi och gödsel, har stigit dramatiskt, i vissa fall mångdubblats. Centerpartiet har säkrat ett parlamentariskt stöd för ett paket i Vårändringsbudgeten för 2022. I paketet ingår en fördubblad återbetalning av dieselskatten för Sveriges bönder, som väntas medföra ca 800 miljoner kronor i lägre skatteintäkter. Centerpartiet har nu förhandlat fram ett andra stödpaket där återbetalningen av diesel ökas maximalt. Det görs retroaktivt från den 1 januari 2022 och väntas medföra minskade skatteintäkter om cirka 400 miljoner kronor.

Jag och mitt parti vill värna och utveckla RUT-avdraget och vi vill också införa av en ny och enkel företagsform för mikroföretag, som gör det möjligt att enkelt pröva sin affärsidé.

Skattereglerna för dem med enskild firma behöver förenklas och det arbete med regelförenkling som görs på myndigheter och av regeringskansliet behöver stärkas.

Jag tillstyrker att Centerpartiets riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken godkänns i de delar dessa berör skattepolitiken.

4. Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken (V)

Ulla Andersson (V) anför:

Rysslands invasion av Ukraina orsakar enormt mänskligt lidande. Kriget bidrar också till stor osäkerhet i den globala ekonomin, med inbyggda risker för redan utsatta länder. Kriget får även återverkningar i Sverige och en tydlig effekt är den snabba ökningen av energi-, drivmedels- och livsmedelspriser. Vänsterpartiet värnar de svenska hushållens ekonomi och har därför under våren föreslagit att hushållen ska skyddas mot prischocker på energi, bensin- och diesel.

Sverige har gått från att vara ett av de länder vars skattesystem omfördelar mest till att ha det minst omfördelande skattesystemet inom EU:s kärnländer. Sverige är ett av få OECD-länder som varken har en förmögenhetsskatt, arvs- och gåvoskatt eller en fastighetsskatt som är kopplad till bostadens fulla värde.

Forskningen har inte något entydigt svar på hur starkt det eventuella sambandet mellan skatter och sysselsättning är i Sverige. Det enda som är helt säkert är att skattesänkningar leder till minskade skatteintäkter. Flertalet skattesänkningar har också tydligt bidragit till ökade inkomstskillnader. En politik för hållbar tillväxt, ökad jämlikhet och full sysselsättning behöver understödjas av en hög kvalitet i välfärdstjänster och effektiva försäkrings-system. Skatterna fyller i detta hänseende flera viktiga funktioner och ska vara en stabil finansiering av offentliga investeringar, utbildning och en aktiv arbetsmarknads- och näringspolitik.

Principen om att förorenaren betalar för sin miljöpåverkan har länge varit och bör fortsatt vara ett riktmärke i den svenska miljö- och klimatpolitiken. Skatter är därför enligt motionärerna även fortsättningsvis ett centralt styrmedel i klimatpolitiken. Jag och mitt parti söker mandat för att inleda arbetet med en genomgripande skattereform som ska skapa ett enhetligt, rättvist och legitimt skattesystem som kan bidra till en långsiktig finansiering av välfärden.

Jag och mitt parti vill höja inbetalningarna till pensionssystemet från dagens 17,21 procent till 18,5 procent av bruttolinkomsten upp till intjänandetaket. Höjningen föreslås göras genom att den allmänna pensionsavgiften, som uppgår till 7 procent, växlas mot en höjning av ålderspensionsavgiften. Det skatteavdrag som kompenserar för den allmänna pensionsavgiften föreslås samtidigt slopas. En följeffekt av att avskaffa detta skatteavdrag är ett ökat utrymme för andra skatteavdrag för personer med låga inkomster. Detta beror på att personer med små inkomster betalar lite i skatt och har därmed litet utrymme att göra skatteavdrag. När ett avdrag försvinner uppstår utrymme för andra avdrag, i detta fall de redan befintliga jobbskatteavdragen som andra får

ta del av. Förslaget leder därmed till att fler personer med låga inkomster omfattas av jobbskatteavdragen.

Jag tillstyrker att Vänsterpartiets riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken godkänns i de delar dessa berör skattepolitiken.

5. Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken (KD)

Hampus Hagman (KD) anför:

Sverige är i behov att hitta tillbaka till en ansvarsfull ekonomisk politik som bygger upp en motståndskraft mot kriser samt reformer som leder till att fler kommer i arbete. Med fler sysselsatta ökar välbefindandet i samhället. Dessutom ökar skatteintäkterna som finansierar rättsväsendet och välfärden.

Sverige behöver en politik som fokuserar på att öka arbetsutbudet och säkra en effektiv användning av gemensamma skattemedel. Nivån på skatterna påverkar drivkrafterna till arbete. Fler behöver komma i arbete och samtidigt uppleva att de får valuta för den skatt de betalar. Svenska hushåll behöver få större ekonomiska marginaler.

Politiken under kommande år ska säkra ett åtgärds paket för förbättrade villkor för företag. Nya mål för att förenkla reglerna för företagen måste tas fram, och styra mot minskad administrativ börda och minskade kostnader för landets företag.

För att råda bot på de försämrade villkoren att investera i Sverige behöver de politiska prioriteringarna kommande år tydligt riktas mot att förbättra villkoren för företagande och skapa förutsättningar för ökad tillväxt. Investeringarna i infrastruktur, utbildning och forskning behöver öka.

Bostadsmarknadens funktionssätt behöver förbättras så att det blir enklare att flytta till jobb och rekrytera personal.

En starkare ekonomi och fler i arbete skapar förutsättningar för högre pensioner. Inget är viktigare för en högre pension än att sysselsättningen, tillväxten och reallönerna ökar. Vi vill att reformer av pensionssystemet ska göras, och att skatten för pensionärer ska sänkas ytterligare under nästa mandatperiod.

Viktiga åtgärder för att sänka bränslepriserna har vidtagits på initiativ från partierna i riksdagen under våren 2022. Fler insatser behöver dock prioriteras framöver för att reducera kostnaderna för att transportera sig med bil.

Kristdemokraterna har krävt tillfälligt slopad energiskatt på diesel och bensin och nu har priset vid pump sänkts med 1,80 kronor. Men jag och mitt parti vill mer. Jag och mitt parti vill dels driva på i EU för möjligheten att tillfälligt sänka med mer än vad energiskattedirektivet medger, dels se sänkt reduktionsplikt. Det mycket höga priset på biobränsle påverkar svenska konsumenter särskilt mycket eftersom regeringen genomdrivit ett krav på inblandning som går betydligt längre än vad EU har som mål. Kristdemokraterna har också drivit på, och fått igenom, en skattebefrielse av

dieselanvändningen för jordbruk, skogsbruk och fiske som kommer att gälla retroaktivt från årsskiftet.

De höga elpriserna drabbar landsbygden särskilt hårt. Jag och mitt parti har under vintern krävt nedsättningar av energiskatten på el för att dämpa den exceptionella elprisuppgången, i framför allt södra och mellersta Sverige.

Jag och mitt parti vill införa en ”stötdämpare” för energiskatten på el så att den sänks med 10 öre per kWh så länge som elpriserna överstiger snittet för föregående 24 månader. När priserna faller tillbaka under denna nivå kan skatten återgå till den ordinarie nivån. På detta sätt dämpas effekten av tillfälliga pristopp, och om prisökningarna visar sig vara långvariga får hushållen mer tid att förbereda sig.

Hushållen bör också ges möjlighet att påverka sina egna elräkningar. De hushåll som ersätter direktverkande el med en mer energieffektiv värmelösning, såsom fjärrvärme eller värmepump, bör få ta del av den befintliga skattereduktionen för grön teknik.

Lägre skatt på låga inkomster är en central del för att fler ska få egen lön och en arbetsgemenskap. Höjd status för egen försörjning bidrar även till att stävja det utanförskap som utgör kriminalitetens grogrund. I takt med att ekonomin tillåter, bör skatten på arbete kunna sänkas under kommande år – framför allt på låga och medelstora inkomster.

Höga skatter, krångliga tillståndsprocesser och byråkrati sätter käppar i hjulet för innovation och tillväxt i Sverige. En arbetar- och kunskapsnation som ska vara konkurrenskraftig i en globaliserad värld och världsledande inom innovation och forskning behöver ha ett skattesystem som stöttar entreprenörskap, investeringar, utbildning och ansträngning. Bolags-, kunskaps- och kapitalskatter ska vara konkurrenskraftiga och uppmuntra till investeringar i Sverige.

För många som befinner sig långt från arbetsmarknaden är den ekonomiska vinsten av att ta ett arbete alltför låg. Detta gäller inte minst om det är en deltidstjänst som man först blir erbjuden. Personer, som kommer från långvarig arbetslöshet eller sjukskrivning, ska få dubbelt jobbskatteavdrag under en tid. Det ökar kraftigt utbytet av eget arbete, och är en kostnadseffektiv åtgärd eftersom den är riktad till grupper som möter höga marginaleffekter av eget arbete. Det dubbla jobbskatteavdraget bör också enligt motionärerna ges till alla unga upp till 23 år som omfattas av arbetsmarknadspolitiska åtgärder och för nyanlända under de första fem åren i Sverige.

För att studerande ska stimuleras till att ta sin examen och snabbt komma i arbete föreslår motionärerna att en examensbonus ska inrättas i form av ett fördubblat jobbskatteavdrag för de som tar en akademisk examen före sin 25-årsdag. Den extra skattelättnaden ska gälla i två år efter examen.

Jag och mitt parti vill också underlätta ytterligare för äldre att arbeta. De menar att de av erfarenhet vet att skattelättnader för den enskilde i kombination med nedsatt arbetsgivaravgift kan vara effektivt – som i fallet med dubbelt jobbskatteavdrag för de över 65 år i kombination med lägre arbetsgivaravgifter. Det förhöjda jobbskatteavdraget ska höjas med 37 procent från 69 års

ålder, vilket innebär att en arbetande 69-åring får upp till 925 kronor per månad mer efter skatt.

Jag tillstyrker att Kristdemokraternas riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken godkänns i de delar dessa berör skattepolitiken.

6. Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken (L)

Gulan Avci (L) anför:

Den ekonomiska politiken behöver stå redo att hantera eventuella effekter av den stegrande kostnadskris som förstärks av Rysslands invasion av Ukraina, och skapa förutsättningar för att öka hushållens och företagens motståndskraft. För att hantera hushållens och företagens situation och för att kunna trygga jobben menar jag och mitt parti att skattelättnader – såväl tillfälliga som permanenta – och ekonomiska stödåtgärder, fortsatt kan behöva säkras.

Sverige behöver en politik som fokuserar på att öka arbetsutbudet och säkra en effektiv användning av gemensamma skattemedel. Nivån på skatterna påverkar drivkrafterna till arbete. Fler behöver komma i arbete och samtidigt uppleva att de får valuta för den skatt de betalar. Svenska hushåll behöver få större ekonomiska marginaler.

Politiken under kommande år ska säkra ett åtgärds paket för förbättrade villkor för företag. Nya mål för att förenkla reglerna för företagen måste tas fram, och styra mot minskad administrativ börda och minskade kostnader för landets företag. Jag och mitt parti vill tillsätta en förenklingsutredning för de små och mindre företagen. I den behöver bl.a. systemet med personalliggare ses över, schablonbeskattning för mindre företag utredas och den totala regelbördan minska.

För att råda bot på de försämrade villkoren att investera i Sverige behöver de politiska prioriteringarna enligt motionärerna tydligt riktas mot att förbättra villkoren för företagande och skapa förutsättningar för ökad tillväxt de kommande åren. Investeringarna i infrastruktur, utbildning och forskning behöver öka.

Bostadsmarknadens funktionssätt ska förbättras så att det blir enklare att flytta till jobb och rekrytera personal.

En starkare ekonomi och fler i arbete skapar förutsättningar för högre pensioner. Inget är viktigare för en högre pension än att sysselsättningen, tillväxten och reallönerna ökar. Reformen av pensionssystemet ska göras, och skatten för pensionärer ska sänkas ytterligare under nästa mandatperiod.

Viktiga åtgärder har vidtagits på initiativ från partierna i riksdagen under våren 2022 för att sänka bränslepriserna. Fler insatser behöver dock prioriteras framöver för att reducera kostnaderna för att transportera sig med bil.

Utöver detta har även reduktionsplikten, inblandning av biodrivmedel, lett till högre bränslepriser. Sverige har betydligt högre krav på inblandning än övriga EU-länder och detta gäller i synnerhet diesel, där inblandningen är som störst. Jag och mitt parti vill därför att reduktionsplikten ska ses över i syfte att

reducera de kostnader som dagens inblandningskrav medför för den som är beroende av bilen.

Lägre skatt på låga inkomster är en central del för att fler ska få egen lön och en arbetsgemenskap. Höjd status för egen försörjning bidrar även till att stävja det utanförskap som utgör kriminalitetens grogrund. I takt med att ekonomin tillåter, bör skatten på att arbeta kunna sänkas under kommande år – framför allt på låga och medelstora inkomster. Det måste löna sig att arbeta i förhållande till att leva på bidrag. Jag och mitt parti föreslår därför en riktad skattesänkning genom att principen ”hälften kvar” införs för den som lämnar försörjningsstöd för arbete. Genom att den s.k. jobbstimulansen utvidgas från dagens 25 procent till 50 procent kan en person med försörjningsstöd under två år få behålla mer av en inkomstökning. Utöver det föreslår Liberalerna ytterligare ett jobbskatteavdrag som låter vanliga löntagare behålla 1 000 kronor mer i månaden.

Höga skatter, krångliga tillståndsprocesser och byråkrati sätter käppar i hjulet för innovation och tillväxt i Sverige. En arbetar- och kunskapsnation som ska vara konkurrenskraftig i en globaliserad värld och världsledande inom innovation och forskning behöver ha ett skattesystem som stöttar entreprenörskap, investeringar, utbildning och ansträngning. Bolags-, kunskaps- och kapitalsskatter ska vara konkurrenskraftiga och uppmuntra till investeringar i Sverige.

Sverige ligger långt framme i digitaliseringen och har varit grogrund för flera av världens mest framgångsrika företag inom teknikområdet. Vi behöver dock återta ledartröjan i teknisk innovation och jag och mitt parti ser ett behov av att förändra optionsbeskattningen så att den blir internationellt konkurrenskraftig. Även en sänkning av den s.k. expertskattens nivå för utländska nyckelmedarbetare är nödvändig för att kunna locka fler talanger och entreprenörer till Sverige. Ett förbättrat regelverk för små- och fåmansföretag är, och förblir, en prioriterad liberal skattefråga.

Ett eget sparkapital medför frihet, möjligheter och trygghet. Den som har en egen ekonomisk buffert står friare att byta jobb, starta företag, flytta eller lämna ett destruktivt förhållande. Det är därför självklart att alla svenskar ska kunna spara mer utan att behöva betala skatt på avkastningen. Jag och mitt parti vill därför genomföra en kraftig reform av den nuvarande ISK-beskattningen för att ytterligare stärka människors möjligheter att spara. De första 300 000 kronorna som sparas på kontot ska vara skattefria, och golvet på 1,25 procent ska slopas helt.

Det bör också vara möjligt för aktörer som är ålagda att betala koldioxid-skatt att köpa negativa utsläpp. Kostnaden för de negativa utsläppen ska kunna dras av från skatteinbetalningen och den överskjutande delen av skatten ska fortfarande betalas. Detta är kostnadsneutralt för den enskilde aktören, men utsläppen kommer att försvinna.

Jag och mitt parti anser att den skatt på plastpåsar som regeringen har infört är ett misslyckande och föreslår att skatten ska avskaffas. Liberalerna har länge argumenterat för en skatt på jungfrulig plast från fossil olja.

Jag tillstyrker att Liberalernas riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken godkänns i de delar dessa berör skattepolitiken

7. Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken (MP)

Lorentz Tovatt (MP) anför:

Jag och mitt parti vill ha ett skattesystem som fasar ut allt som är dåligt för miljön, men behåller en stabil skattebas för att finansiera den gemensamma välfärden och samhällsservicen. Det som är bra ska ha låg skatt eller subventioneras, det som är dåligt ska ha hög skatt. Det som är riktigt dåligt ska enligt motionärerna vara förbjudet. Skattesystemet måste ha som mål att uppnå långsiktig hållbarhet och bidra till att priset för olika alternativ sänder en tydlig signal om vad som är hållbart och i vilken riktning vi är på väg. Miljöpartiet vill därför införa mer skattepolitik som styr om mot hållbarhet och låga utsläpp. Under de senaste tio åren har Miljöpartiet lagt grunden för många sådana system, såsom gröna skatter och cirkulära skattereduktioner. Dessa system vill jag och mitt parti utöka.

Det är en hörnsten i den svenska klimatpolitiken att hålla priset på utsläpp högt. Regeringen har dock utan hänsyn till klimatet sänkt priset på bränsle, i stället för att rikta stöd till de grupper som drabbas hårt när priserna stiger.

Landsbygden drabbas hårt av ökade el- och bränslepriser eftersom man i regel behöver köra längre och bor både större och utanför fjärrvärmenäten. För att underlätta livet på landsbygden har jag och mitt parti därför föreslagit ett engångsbidrag till alla boende i stödområde 1, 2 och 3 och en utökning av den generella sänkning av inkomstskatten som regeringen införde för stödområde 1 och 2.

En annan grupp som drabbas hårt när priserna stiger är de som redan lever med små marginaler bl.a. många ensamstående föräldrar och deras barn, pensionärer, studenter och människor som erhåller sjuk- och aktivitetsersättning. De som har lägre inkomster lägger större andel av sin inkomst på mat. För att skapa lite mer andrum i privatekonomin bör matmomsen tillfällig sänkas.

Jag och mitt parti vill genom ett skatteavdrag för utbildningskostnaden möjliggöra för företagen att i högre grad än i dag erbjuda kompetensutveckling till sina medarbetare.

Miljöpartiet vill skapa fler incitament för arbetsgivare som tar ett stort socialt ansvar genom att anställa personer som står långt bort från arbetsmarknaden eller som av andra skäl behöver en ny chans. För att minska rekryteringen till kriminella gäng och hålla personer som suttit i fängelse borta från kriminalitet vill jag och mitt parti belöna arbetsgivare som anställer personer som behöver en ny chans med lägre beskattning.

Skyddet mot exploatering av åkermarken måste öka. Miljöpartiet föreslår därför att en bekämpningsmedelsskatt som är differentierad utifrån farlighet

bör införas. En sådan skatt kommer att styra både mot minskad användning och mot att bättre preparat används.

Under Miljöpartiets tid i regeringen genomfördes en skattesänkning för alla boende i glesbygd. Jag och mitt parti vill utvidga denna skattesänkning till 4 000 kronor per person och år för personer boende i stödområde 1 och 2. Dessutom ska landsbygden ges skattemässiga fördelar för att ställa om transportsektorn.

De ekonomiska klyftorna i Sverige har ökat under flera decennier. Den utvecklingen måste stoppas och skattesystemet spelar här en nyckelroll. Den som tjänar mer och äger mer ska också betala mer i skatt. Jag och mitt parti vill därför utreda en skattemodell där tillgångar slås samman och beskattas progressivt, en s.k. boxmodell, och att grundavdraget ska höjas. Progressiviteten i kapitalskatterna bör också ökas.

När Moderaterna, Kristdemokraternas och Sverigedemokraternas budgetalternativ i riksdagen vann gehör togs skillnaden i beskattning mellan inkomster på arbete och sjuk- och aktivitetsersättning, den s.k. funkisskatten, bort. Samtidigt infördes dock ett jobbskatteavdrag som inte innefattade funktionsnedsatta, vilket innebär att den s.k. funkisskatten finns kvar. Jag och mitt parti har sedan länge arbetat för att skillnad i skatt inte ska bero på omständigheter du har svårt att påverka, utan utgå från hur mycket du tjänar. Därför bör den orättvisa skatteflyktan som uppstått igen tas bort.

I breda överenskommelser rustar vi nu upp Sveriges militära och civila försvar. För att inte det ska gå ut över de helt nödvändiga satsningar som måste göras på såväl klimat, miljö och välfärdsområdet vill motionärerna införa en beredskapsskatt som betalar den upprustning som nu i snabb takt ska genomföras.

Vi måste bli mer transporteffektiva om vi ska nå våra klimat- och miljömål. Det ska vara billigare att ta sig till jobbet med kollektivtrafik än bil. Priserna i kollektivtrafiken har dock ökat mer än bränslepriserna de senaste åren. Jag och mitt parti vill därför att kollektivtrafikkort ska undantas från förmånsbeskattning.

Kulturskapares ekonomiska och sociala villkor behöver förbättras och upphovsrätten moderniseras. Villkoren för kreativa och kulturella näringar behöver stärkas och kulturens finansiering breddas och stärkas. Miljöpartiet vill införa möjlighet till avdrag för investeringar i och sponsring av kultur.

Jag tillstyrker att Miljöpartiets riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken godkänns i de delar dessa berör skattepolitiken